

RODOLJUB.

Glasilo „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprēj) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „**Narodni Tiskarni**“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „**Rodoljuba**“ ali pa odboru „**Slovenskega društva**“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

11. števil.

V Ljubljani, dne 2. junija 1894.

IV. leto.

Pomemben dan.

Minoli četrtek, dan 31. maja, je bil za našo dolenjsko stran največjega pomena, dan veselja in v pravem pomenu besede naroden praznik, kakersnega še ni doživel ta del naše kronovine.

Ta dan se je na slovesen način ob obilni udeležbi visokih oblastvenih gospodov, državnih in deželni poslancev, županov i. t. d. otvorila proga Grosuplje- Novo mesto-Straža.

Dolenjsko prebivalstvo se je topilo v radosti, vsakemu rodoljubu je kipelo srce iskrenega veselja, ko je videl slavnostni vlak. Torej vender! Končno je vender tudi po naših prijaznih krajih stekla lokomotiva! — Tako je vzkliknila vsa Dolenjska in ljudstvo, to pridno, delavno in hvaležno ljudstvo, je hitelo z vseh krajev, iz dolin in z gora, k bližnjim postajam, da vidi na svoje oči, jeli res tudi v ta pozabljeni svet prisopihal „lukamatija“, porok lepše in boljše bodočnosti. Navdušenost in veselje, s katerim se je v posameznih krajih vzprejel slavnostni, otvoritveni vlak, je udeležnike pre-

pričal, da vé prebivalstvo v polni meri ceniti veliki pomen nove železnice.

Saj pa je bil tudi že skrajni čas, da se je zgradila ta železnica, za katero so se Dolenjci in z njimi vsi drugi rojaki dežele Kranjske toliko let potegovali, dobro vedoč, da je jedina rešitev Dolenjski.

Kdo se je doslej zanimal za Dolenjsko? Skoro nihče in celo ožjim rojakom je bila malone tuja. Koliko je Kranjcev, ki poznajo Dunaj, Trst, Zagreb in druga večja mesta, kakor svoj žep, Dolenjsko pa so videli samo iz železniškega vagona in nimajo o njej niti pojma.

Doslej je bila Dolenjska kakor ločena od sveta in čutila je to hudo, tako v gospodarskem, kakor v političnem oziru. Povsod je bilo samo nazadovanje, napredka nikjer. Hirala in propadala je obrtnost, hiralo je kmetijstvo, ljudje pa so bežali čez široko morje v daljno Ameriko.

Upati je, da se to sedaj izpremeni, da se dolenjske razmere obrnejo na bolje. Kmetovalci bodo sedaj, ko so

LISTEK.

Zdravilno jabolko.

Svoje dni je živel kralj, ki je imel tri sinove. Doživel je že šestdeset let in moči so ga jele zapuščati. Neka dne naglo zboli. Poklicali so najboljše zdravnike vsega kraljestva, da bi vrnili kralju zdravje, vender zaman. Odkritosrečno so mu rekli, da se mu bliža konec življenja.

Kralj se je udal v voljo božjo. Sprejel je sv. zakramente ter se pripravljal na daljno, zadnjo pot.

Ko ravno nikogar ni bilo v sobi, odpro se duri in v sobo stopi prosjak. Nejevolja se je prikazala kralju na lice.

Prosjak to opazivši reče: „Kralj, ne bodi nevoljen nikar. Nisem prišel k tebi prosjačit, nego povedal bi ti rad nekaj važnega, če mi le bodeš verjel.“

„Hitro mi povej! Saj vidiš, da se mi bliža zadnja ura,“ odgovori kralj s slabotnim glasom.

„Ni še prišla smrtna ura, o kralj. Jedno zdravilo še je na svetu, katero ti more vrniti ljubo zdravje.“

„Tega skoro ne morem verjeti,“ pravi bitko kralj. „Povej pa vender!“

„Predobro vem, da boš neverjetno z glavo majal; kar ti jaz povem, to je gola resnica, tako gotovo, kakor sedaj pred teboj stojim. Tebe ozdravi samo zdravilno jabolko. Ko ga boš povžil, boš zdrav, ko riba v vodi. Pošlji tedaj svoje tri sinove po svetu, da ti prineso zdravilno jabolko. Jednemu se bo gotovo posrečilo. Ako ne storiš po mojih besedah, odbila ti je poslednja ura. — Z Bogom, kralj!“ S temi besedami zapusti sobo. Kralj ga kliče nazaj, ker bi rad vedel, kje je tisti vrt, na katorem raste zdravilno jabolko. Toda na njegov klic pride služabnik. Temu reče, naj takoj pokliče prosjaka, ki je ravno odšel. Začuden pravi služabnik, da ni videl

v zvezi z daljšimi kraji, svoje pridelke laglje in bolje prodajali kakor doslej, takisto tudi les in izdelke domače obrtnosti. Dovažanje blaga iz drugih krajev bo ceneje, kakor je bilo dosihdôb, oživila se bode trgovina in morda tudi velika obrtnija, za katere ugodno prospevanje so na Dolenjskem dani vsi pogoji in od katere bode imelo vse prebivalstvo največjo korist, sosebno, če se zagotovi kdaj zveza s Karlovcem.

V političnem oziru bo dolenjska železnica zategadelj velike važnosti, ker bode približala Dolenjsko Ljub-

ljani in omogočila občevanje in shajanje, kar bo le netilo domovinsko ljubezen in obujalo ali utrjevalo narodno zavednost.

Slavnostna otvoritev je končana, na železnici se je začel promet in dal Bog, da se uresničijo nadeje vrlih Dolenjcev. — Sedaj pa, ko je delo končano, je pač umestno, da se še posebe spominjamo vseh tistih, ki so pripomogli, da se je zgradila ta železnica. Hvala in slava jim!

Petindvajsetletnica banke „Slavije“.

Dne 15. maja t. l. je preteklo pet in dvajset let, kar je bila ustanovljena vzajemno zavarovalna banka „Slavija“ v Pragi. Ker je ta odlični slovanski zavod razširjen i po našem ozemlju, dovoljujemo si posneti nekatere najpomembnejše podatke iz letnega poročila, katero je izdal upravni odbor imenovane zavarovalnice ob uspešnem nje poslovanji na svršetku prvega četrstoletja.

V področje banke „Slavije“ ob nje ustanovljenji spadalo je:

I. zavarovanje dohodkov na doživetje,

II. zavarovanje za slučaj smrti in

III. društva vzajemnega podedovanja, katerim se je tekom prvega leta pridružilo še:

IV. zavarovanje zoper škode po požaru in

V. zavarovanje zoper škode po toči ter čvetero drugih oddelkov, kateri pa doslej še ne poslujejo.

Ustanovni zaklad banke „Slavije“ bil je prvotno določen na gld. 10.000, kateri znesek se je pozneje zvišal na gld. 50.000. — Pojedini ustanovni deleži so znašali po gld. 100. — Banka je začela svoje poslovanje, ko je bilo vplačanih gld. 1500. — ustanovnine.

Na Slovenskem so takoj s početka bili naslednji nje ustanovniki: Barbo-Vaksenstajski Josip, grof v Ra-

kovnici; Dr. Bleiweis Janez v Ljubljani; Dr. Costa E. H. v Ljubljani; Dr. Čuček Josip v Št. Lenartu; Dr. Dominik Ferdinand v Mariboru; Golmajer Urban, župnik v Beršecu; Graselli Peter, hišni posestnik, sedaj župan v Ljubljani; Hočevar Mat., graščak pod Turjakom; Dr. Ipa-vic Gustav, zdravnik v Št. Juriji; Janič Jakob, trgovec v Žalci; Knez Slavoljub, c. kr. notar v Št. Lenartu; Kotnik Franjo, tovarnar na Verdu; Krajcar Franjo, župnik v Valturi; Lipold Josip, posestnik v Mozirji; Lukan J., okrajni zdravnik v Št. Vidu; Murnik Ivan, urednik „Novic“ v Ljubljani; Dr. Poklukar Josip v Ljubljani; Dr. Rapoc Franjo, posestnik v Mariboru; Dr. Razlag Radoslav, odvetnik v Ljubljani; Roblek Franjo, posestnik v Žalci; Dr. Škubic Franjo v Velenji; Šušnik Gašpar, stotnik-avditor v Pulji; Šentak Franjo, posestnik na Vranskem; Škale Pavel, živinozdravnik v Ljubljani; Šventner Slavoslav, posestnik v Ljubljani; Dr. Tarbauer Ivan, zdravnik v Žalci; Dr. Toman Lovro, odvetnik v Ljubljani in Dr. Vošnjak Josip, zdravnik v Šmarji.

Banka „Slavija“, ki je začela delovati v prvih letih narodnega preporoda na Češkem ter se je pozneje razširila i po ostalih pokrajinah naše države, pridobila si je v dobi svojega petindvajsetletnega poslovanja zaupanje in

nikogar iti iz sobe, akoravno je stal blizu kraljevih durij.

Kralj se zamisli. — Čez nekoliko pokliče svoje sinove, ter jim reče: „Sinovi! Moje življenje še ni končano. Ozdraviti pa me more samo zdravilno jabolko. Podajte se tedaj na pot po svetu. Kateri izmed vas mi je prinese, bo naslednik mojega kraljestva“.

Starejšima sinovima to ni bilo po volji, kajti potovanja nista bila vajena; rajši sta se zabavala brez dela na pustih in praznih veselicah. Najmlajši sin pa se je zveselil, začuvši, da mu še ne bo umrl preljubi oče.

Vsi se istega dne odpravijo na pot, vsak na drugo stran.

Minilo je več tednov, ko najstarejši sin pride v deželo, kjer ni videl niti jedne človeške duše. Gledal je s hriba okrog, pa nobene hiše, nobene vasi ni vzrl. Ko tako čudeč se vsemu temu hodi po beli cesti, vidi, da mu kruljev človek gre naproti. Bil je prosjak. Kraljev

sin hoče prevzetno mimo njega, a ta ga lepo poprosi; „Ponižno prosim, milostljivi gospod, malega daru!“ Na to mu oni vrže desetico; hromec pa še prosi: „Košček kruha, milostljivi gospod, lačen sem, da ginem!“ Napuh kraljeviča pa ni pustil, da bi še dalje stal pri revnem možu. Ničesar mu ne odgovori, nego stopa ponosno dalje. Zdajci se ustavi ter se ozre, rekoč: „No ti prosjak, desetico si dobil od mene. Ali mi veš povedati, na katerem vrtu je zdravilno jabolko?“

„Le idite po ti cesti, skoro boste dospeli do tega čudnega vrta. Urno utrgajte jabolko in idite z vrta!“

„Že prav, že prav!“ reče kraljevič ter se smeje nasvetu, ki mu ga je dal prosjak. Cesta je bila zelo dolga. Naposled pride vendar do velikih vrat, katera odpre, ter stopi na vrt. Dreves ni bilo videti nobenih, samo ondi sredi vrta je zelenela samcata jablan. Gredica je stala pri gredici in na njih je raslo na tisoče najmilejših cvetic. Čarobna vonjava se je razširjala po vrtu. Počasi je stopal

naklonjenost ne samo domá mej Čehi, temveč pri vseh avstrijskih Slovanih ter je premagala naposled vse ovire, katere so njej delali različni njeni nasprotniki. Da se njej je to posrečilo, k temu je pripomoglo največ spretno nje vodstvo: generalno ravnanje, odnosno upravno svetovništvo, ki je bilo vedno pozorno na ohranjenje zdravega jedra notranje društvene uprave, pri čemur so ga izdatno podpirali vestni uradniki banke in nje goreči zastopniki širom vse Avstrije. In takó stoji banka „Slavija“ danes na konci petindvajsetletja svojega delovanja na povsem trdnem temelji ter zrê s polnim samozaupanjem v bodočnost.

Poleg društvene bilancije oddelkov I.—V. znašajo vsi fondi in rezerve koncem l. 1893. . . gld. 5,830.306.40
pokojniški fond uradniški 266.183.79
„ „ zastopniški 132.265.57
vкуп gld. 6,228.755.76

Od teh je naloženih v vrednostnih papirjih, v gotovini, v posestvih ter hipotečnih in

drugih posojilih gld. 6,000.765.70

Kakó blagotvorno je banka „Slavija“ delovala v minulih petindvajsetih letih, o tem govori najjasnejše izkaz kapitalov, katere je taista izplačala v tej dobi svojim članom in sicer:

Zavarovancem oddelkov I.—II.:
kapitala na doživetje gld. 151.765.63
„ „ slučaj smrti 2,694.445.51
„ „ dohodkih 31.653.00
„ „ pokojninah 9.635.11

Zavarovancem oddelka III.:
(vzajemno podedovanje) a to 10 družtvom 6,469.884.76

Zavarovancem oddelka IV.:
Nagrade požarnih škod 10,745.954.92

Zavarovancem oddelka V.:
Nagrade po toči učinjenih škod 2,671.137.00
torej vкуп gld. 22,744.475.93

Posojil iz kreditnih društev je dovolila banka „Slavija“ svojim udom v teku petindvajsetih let skupno vsoto gld. 3,212.064.58

Požarnih škod in to takšnim zavarovancem, ki niso imeli pravice do odškodnine vsled neplačane zavarovalnine ali iz drugih uzrokov, izplačala je banka „Slavija“ v tem času vsega vкуп . . . gld. 166.535.32

Istotako je razdelila od svojega početka do konca 1893 l. 494 občinam, bodisi gasilne brizgalnice, bodisi gasilne doneske v gotovini za . . . gld. 144,704.35

V letu 1893. dosegla je banka „Slavija“ čistega dobička gld. 251.910.31 od katerega pripada: oddelku I. in II. gld. 76.337.08; oddelku III. z dividendo vred gld. 13.016.99; oddelka IV. gld. 131.323.34 in oddelku V. gld. 31.232.90.

Zavarovancem v življenskih oddelkih I. II., iz leta 1869 do 1888, kateri so svojo zavarovalnino v letu 1893. plačali, dovolila se je na občnem zboru dne 12. maja t. l. 10% dividenda.

Banka „Slavija“ ima generalne svoje zastope v šestih glavnih mestih in sicer: v Brnu, na Dunaji, v Ljubljani, v Lvovu, v Plznu in v Zagrebu. Najdelavnejši v minolem letu je bil generalni zastop — Ljubljanski, kar se je naglašalo na omenjenem občnem zboru s posebno pohvalo. Le-ta je namreč v letu 1893. dognal v življenskem zavarovanju gld. 1,300.000 kapitala in je uplačal v požarnem oddelku nad gld. 160.000 letne zavarovalnine.

Iz teh kratkih podatkov je pač razvidno, da banka „Slavija“ po tolikih uspehih prvega četrstoletja svoje delavnosti more nadejati se povsem sijajne prihodnosti ter da bode, napredujoč tem korakom po nastopljeni poti ob svoji petdesetletnici dospela na jasni vrhunec blaginje.

kraljev sin po poti, ki je vodila k drevesu. Ondi na zeleni tratici je stala jablan. Sadja ni bilo na njej, samo na jedni daleč k tlom pripognjeni veji je viselo lepo rudeče jabolko. Hitrim korakom gre kraljevič tja in utrga to prečudno jabolko. Radoveden je ogledava od vseh strani, a bilo je kakor navadno jabolko. Komaj stoji nekoliko trenutkov pod drevesom, čuti utrujenost. Ni dolgo premišljeval, nego legel je pod drevo na zeleno trato.

Ni dolgo ležal, ko se mu približa človek. Kraljeviču se je zdelo, da gleda skozi gosto mrežo. Sedaj ga spozna; bil je prosjak. Pripognil se je k ležečemu ter mu vzel iz roke jabolko. Dotaknil se je ž njim veje, na kateri je poprej viselo, in jabolko je bilo zopet na njej. Utrgal je majhno vejo ter se ž njo dotaknil kraljeviča, šepetajoč: „Ti nisi vreden, da bi očetu prinesel zdravilno jabolko. Zakaj me nisi ubogal? Tako dolgo bodi vran, črn vran, dokler ne pride rešilni dan!“

In res pretvorjen je bil v črnega vrana ki je zletel kvišku . . .

Tri dni pozneje je šel po isti cesti drugi sin, kateremu se je ravno to pripetilo, kot prvemu.

Zopet tri dni pozneje vidimo na isti cesti najmlajšega sina. Naproti mu pride prosjak, ki pa ni imel časa poprositi miloščine, kajti kraljevič mu vrže rumen cekin v klobuk, rekoč: „Gotovo si lačen, reven mož. Ná ta kos kruha!“ in nato hoče iti dalje. Prosjak, lepo se mu zahvalivši, pa mu dé: „Kraljevič, jaz vém, kam ti greš. Ta pot je prava pot. Urno utrgaj jabolko ter odidi z vrta. Danes je zadnji dan. Prej, ko bo luna vzhajala, moral bo imeti tvoj oče zdravilno jabolko, sicer je prepozno. Gorje pa tebi in bratoma, ako ne ubogaš!“

Te besede so dale kraljeviču novo moč. Kmalu dospe do vrta ter se vánj napoti. Cvetlice so mu mamljivo naproti dehtele. Pogumno je hitel k jablani. Ko utrga rudeče jabolko, hoče takoj oditi, kakor mu je za-

Politični pregled.

Za nekaj dni, namreč dné 4. junija zaključi državni zbor tekoče svoje zasedanje. Posebnega ni skoro nič dognal. Rešil je državni proračun, premenil nekatere nevažne določbe tiskovnega zakona in odobril trgovinske pogodbe z Rumunsko, Špansko in Rusijo. Razprave so bile zlasti zadnje dni silno burne. Pravosodni minister je bil namreč izdal naredbo, da je smeti zapleniti tiste liste, ki prinašajo govore drž. poslancev, če so ti govorili v kakem nemškem jeziku. Ta naredba je razburila vse kroge in to je bil uzrok vsem homatijam, ki pa nikakor še niso poravnane. Sploh se pa je pokazalo, da stoji sedanja vlada na jako slabih nogah. — Na Ogerskem so nastale resne homatije. Gospodska zbornica je odklonila predlog o civilnem zakonu, poslanska zbornica pa ga je v drugič

odobrila. Vlada sedaj zahteva cesarjevega privoljenja za neke korake, s katerimi bi si mogla zagotoviti večino v zbornici, a pričakuje se, da ga ne dobi, in da bo morala odstopiti. — **Hrvatski sabor** se skliče tekom meseca junija. — V **Srbiji** se je zgodil prevrat. Kralj, oziroma njegov oče Milan, je odpravil ustavo in mesto nje uveljavil staro ustavo ter začel v Srbiji gospodariti, kakor kak paša. — **Bolgarska** je lahko vesela. Znebila se je ministra Stambulova, jednega najgrozovitejših ljudi, ki je že davno zaslužil najhujšo kazen. Na krmilo pridejo sedaj pošteni ljudje, od katerih je pričakovati, da bodo gospodarili na korist prebivalstvu in s Stambulovom obračunali. — Na **Ruskem** je policija zasledila veliko zaroto in zaprla mnogo ljudi.

Dopisi.

Iz Velesovega 27. maja [Izv. dop.] (Razno-terosti.) Poročati moram tudi iz našega mirnega dola, kako so pri nas marljivo in pridno pokončevali hrošče. Veselilo nas je videti, kako so naši šolarčki sicer mali po številu pa toliko pridnejši, donašali in dovažali hrošče po opominu tukajšnjega neutrudnega g. učitelja, ki si je za to pridobil mnogo zaslug. Treba je bilo le opomniti, in še predno se je pokazal kak hrošč, že so otroci nestrpnost povpraševali: „Kdaj pojdemo pa že nad hrošče?“ In ko so se pričeli ti škodljivci prikazovati, ni zadrževalo otrok ne delo ne grdo vreme. Kako živo je postalo sedaj po naših gozdih. Ni se čuditi, da so šolski otroci donesli v šolo nad 185 mernikov poparjenih hroščev. A ne samo otroci, ampak tudi odrasčeni so kar tekmovali med seboj pri pokončevanju hroščev. Pokončali so jih nad 80 mernikov. Zares bi v tem oziru služila tukajšnja podobčina

marsikateri vzgledni veliki morebiti celo „svobodni“ občini v spodbudo, kakor n. pr. sosednji Cerkljanski, ki je v primeri proti naši nabrala prav neznatno število hroščev. Ni čuda da se uspeh že sedaj vidi. V tem, ko vidimo v sosedni občini golo drevje, kakor meseca pro-senca, je pri nas vse lepo zeleno, da človeka kar veseli. Iz tega se razvidi, koliko se doseže, tudi v mali občini, ako šola in občani v najlepšem sporazumljenju delujejo, kakor ravno pri nas. Tihi smo sicer, a napredujemo vender, če ne skokoma in hrupom, a toliko bolj gotovo. Tako n. pr. je naša občina dobila zadnji leti tako lep šolski vrt, da se ne more marsikaka premožnejša občina s takim ponasati. Tu dobivajo otroci navodila za prihodnje življenje. Kako težko čakajo, da gredo v šolo, ker pred šolskim poukom je vsak dan še pouk na vrtu. Ni čuda, da so dobili učenci veselje do sadjereje, da potem vedo ceniti

povedal prosjak. A glava mu je težka in noge utrujene. Leči hoče že pod drevó, ko zdajci nekaj nad njim zašumi. Ozre se kvišku ter vidi dva vrana. Grozna slutnja ga spreleti. „Kaj ko bi to moja brata bila?“ šine mu v glavo. Telo se mu strese in mine ga vsa utrujenost.

„Moj oče!“ vzklikne glasno ter hiti z jabolkom z vrta. Zunaj mu pride naproti prosjak.

„Blagor ti, kraljevič!“ Trepetal sem že za te. Sedi pa semkaj na zeleno trato ter si odpočij“. Nekoliko trenotij je molčal prosjak, potem pa zopet izpregovoril: „Ná to vejico, vzemi jo s seboj! V tistem hipu, ko bo oče zdrav vstal iz postelje, idi iz grada na plano. Prile-tela bosta dva vrana ter sedla pred tebe na zemljo. Hitro se njiju dotakni s to vejico.

In zopet se je kraljeviča polotila utrujenost. Ni se ji mogel ubraniti. Zaprl je trudne oči. Zdelo se mu je, da ga je prosjak prijel okrog pasú ter zletel z njim kvišku.

Siv mrak je ležal po zemlji, ko se kraljevič prebudi. Pred seboj zagleda grad svojega očeta. S prva je mislil, da je samo sanjal o zdravilnem jabolku, a ko ga v svoji roki vzre, spozna, da je bila resnica. Spomni se tudi, da mora pred luninim vzhodom biti pri očetu. Ko srna hitel je kraljevič v grad.

Kralj zauživši jabolko, bil je zdrav. Čvrst in krepek je skočil iz postelje, v kateri je že tako dolgo ležal. Kraljevič pa je hitel iz sobe. Prišedši na plano, priletita mu naproti dva vrana ter sedeta predenj na zemljo. Glej čudo! Komaj se njiju dotakne z vejico, katero mu je dal prosjak, stala sta že pred njim njegova brata.

Mislite si veselje, ki je bilo v gradu. Samo starejša kraljeviča sta bila nekako pobita, kajti njiju mlajši brat je postal naslednik očetov, če tudi sta mislila, da se to nikdar ne more zgoditi . . . Tudi jaz sem bil ondi, sicer bi ne vedel, kako se je to godilo. Kaj li ne? . . .

škodo, katero bi bili naredili hrošči pri sadnem in gozdnem drevju. Iz srca smo hvaležni marljivemu gospodu učitelju za njegov požrtvovalni trud. Veseli nas, da tudi naša, že mnogokrat prezirana občina vrlo napreduje. To šтели smo si v dolžnost, da objavimo v imeni občine, v pohvalo g. učitelju in šolarčkom. Le vrlo tako naprej! O tej priliki moramo tudi izreči obžalovanje, da se nam ne privoščijo kmetijska podružnica, dasi jo tako želimo, ker vemo da bi prav nepričakovano uspevala, ker se nam ne manjka mož za odbor, kateri bi žrtvovali vse moči za njo — a udov bi bilo tudi zadosti. —

Iz Gorice, 27. maja. [Izv. dop.] („Sloga“ ustanovi obrtno nadaljevalno šolo.) Dasi ravno ni ugodil letos Goriški deželni zbor prošnji političnega društva „Sloga“ za letno podporo 1000 gld., da bi se ustanovila v Gorici obrtno-nadaljevalna šola s slovenskim učnim jezikom, misli društveni odbor vendar resno na to, da se otvori ta šola že prihodnjo jesen. V ta namen priredil se je že učni načrt, pridejal se mu je urnik ter se je celo tudi za učiteljske moči poskrbelo. Dotična prošnja za odobrenje te šole odposlala se je — tudi vladi in tako znamo imeti, ako bo šlo po sreči, kakor rečeno, že prihodnjo jesen slovensko obrtno-nadaljevalno šolo navzlic vsem zaprekam, ki so se stavile temu narodnemu

podjetju od tuje in domače strani. Ako bi „Sloga“ za nas Slovence na Goriškem nič več ne storila, postavila si je z ustanovitvijo svoje lastne slovenske šole in šolskih vrtov v Gorici trajen spominek, ki bode z zlatimi črkami zapisan v zgodovini probuje slovenskega naroda. Ali politično društvo „Sloga“ ne drži tudi danes križem rok, ono vedno bdi nad pravicami slovenskega naroda in povzdigne svoj glas vedno in povsod, kjer se naši narodnosti godi krivica, mej slovenskim narodom na Goriškem pa širi narodno zavest, širi narodni ponos, spodbuja slovensko ljudstvo k požrtvovalnosti na način, ki naj bi bil vzgled vsem drugim enakim društvom na Slovenskem. — Naše politično društvo se pa tudi strogo drži one točke slovenskega programa, katero naši takozvani konservativci tako radi poudarjajo; namreč krščansko-nravne vzgoje — a vendar ni niti ono varno pred napadi. In kje se čitajo pogostoma napadi na naše društvo? V duhovniških listih. Mi se dotičnim gospodom ne zamoremo prečuditi, da poskušajo vedno sejati prepir mej naše rodoljube iz zgolj osebnih koristij. Svojega namena pri nas sicer niso dosegli in ga tudi ne bodo, ali vzgledu duhovnega stanu to nič ne koristi. Kdo more potem še verjeti, da je tem gospodom res narodna stvar pri srci?

Slovenske in slovanske vesti.

(Slovenski poslanci v državnem zboru.) Pri razpravi o proračunu poljedelskega ministerstva govoril je posl. Povše o vseh mogočih kmetijskih in delavskih razmerah, a preveč plitvo in površno. Govoril je tako, kakor da mu ni bilo nič na tem, če stvari sami kaj koristijo ali ne, samo da bodo mislili volilci raznih krajev: To je poslanec! Vse ve, vse zna! Mislimo pa, da so volilci ravno iz površnosti tega govora spoznali, kaj je prav za prav hotel Povše. Za njim je govoril dr. Ferjančič o osušenju notranjskih kotlin, o zgradbi Vipavskih hudournikov in o razmerah Idrijskih delavcev. Pojasnjeval je vse strokovnjaški in temeljito in pričakovali je, da bo vlada porabila njegove podatke in uvaževala njegove mišljaje. Posl. Pfeifer je zahteval pomoči zoper trtno uš, posl. dr. Leginja pa je pojasnjeval gozdne razmere v Istri. Pri razpravi o proračunu trgovskega ministerstva je govoril posl. Spinčič o isterskih pristanih, posl. dr. Gregorčič o železnici Gorica-Ajdovščina, posl. Robič pa o železnici Velenje-Dravobreg. Posl. dr. Ferjančič je priporočal podržavljenje pošte v Idriji in v Kranji ter ustanovitev pošte na Slapu na Tolminskem in se potegoval za železnico čez Karavanke v Loko in v Trst. Posl. Šuklje je priporočal belokranjsko lokalno železnico. Pri razpravi o proračunu pravosodnega ministra je govoril posl. Nabergoj o sodnih razmerah v Trstu, poslanec dr. Gregorec pa o sodnih razmerah v Celji in o uradovanju pri najvišjem

sodišči. Razen tega so slovenski poslanci izposlovali podporo po ujmah oškodovanim prebivalcem krškega, logaškega, novomeškega in črnomaljskega okraja ter Istranom, dr. Leginja in tovariši pa so s posebno interpelacijo zahtevali, naj se ustanovi hrvatska gimnazija v Pazinu.

(Priznanice.) Državnemu poslancu gosp. dr. Ferjančiču poslali so iz Idrije delavci, kovači, rudarji in pazniki brzozjavne zahvale za njegov zadnji govor pri proračunu poljedelskega ministerstva. Istemu sta poslali županstvu v Podkraj in na Colu zahvalni pismi za to, da se je s posebnim govorom potezal za preložitve ceste čez Hrušico, kar je imelo ta uspeh, da se je vladni inženir že dne 10. maja mudil na lici mesta.

(Državne podpore.) Ministerstvo za pouk in bogočastje je dovolilo obrtnim nadaljevalnim šolam na Kranjskem nastopne podpore: Nadaljevalni šoli v Ljubljani 2300 gld., v Postojini 250 gld., v Škofji Loki 270 gld., v Kočevji 280 gld., v Krškem 300 gld., v Kranji 250 gld., v Metliki 200 gld., v Tržiči 350 gld., v Novem mestu 450 gld., v Radovljici 250 gld., v Kamniku 400 gld., v Ribnici 80 gld. in v Št. Vidu nad Ljubljano 170 gld.

(Dolenjska železnica.) o kateri govorimo na drugem mestu, se je dne 31. maja na slovesen način otvorila. O dotičnih slavnostih poročali bomo prihodnjič.

(Slovenski otroški vrtec v Mariboru.) Začetkom lanskega leta je bilo vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda

sklenilo, ustanoviti v Mariboru za ondotne številne slovenske otroke slovenski otroški vrtec. Meseca marca je po dovršenih pripravah prosilo pristojno šolsko oblastvo dovoljenja, da se pri šolskih sestrah v Mariboru otvori dne 15. septembra l. l. ta prepotrebni otroški vrtec. Družba je mislila, da se jej ne bodo delale ovire, ker je določena soba lepa in povsem pripravna, ker imajo šolske sestre lep vrt in ker je vrtnarica osposobljena za pouk. Ker družba na svojo prošnjo ni dobila nikakega rešila in vedoč, da se njena prošnja po zakonu mora ugodno (Državni poslanec gosp. prof. Šuklje) bode v juliju meseci sklical v svojem volilnem okraji več volilskih shodov, na katerih misli opravičevati svoje postopanje v gospodarskih in političnih vprašanjih.

(Občni zbor kranjske kmetijske družbe.) Dne 14. junija ob pol 9. uri dopoldne bode v mestni dvorani Ljubljanski letošnji občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

(Prodajalci tabaka in loterijski kolektantje pa nedeljski počitek.) V zadnji številki smo poročali, da je izšel ministerski ukaz, po katerem morajo odslej naprej biti prodajalnice živil ob nedeljah popoldne zaprte in sicer po večjih mestih od opoldanske ure naprej (po 6. uri zvečer se lahko zopet za dve uri odpro), po manjših mestih in po deželi pa od 3. ure popoldne. Omenili smo tudi, da ta ukaz ne velja za trafike tabaka in za loterijske kolekture. Država se namreč boji prevelike izgube, če bi bile trafike ob nedeljah popoldne zaprte in zato hoče poskusiti z nedeljskim počitkom najprej pri prodaji tabaka po deželi. Sedaj je izdalo finančno ministerstvo posebno naredbo, ki določa, da je ob nedeljah trafike in loterije, združene s prodajalnicami, v krajih z najmanj 20.000 prebivalci, zapreti opoldne. Če se v dotični prodajalnici prodajajo živila, ki se smejo ob nedeljah popoldne po 6. uri k večjemu 2 uri prodajati, sme tačas biti odprta tudi trafika ali loterijska kolektura. Povsod drugod je ob nedeljah trafike in loterijske kolekture ob 3. uri popoldne zapreti. Ta naredba pa ne velja za prodajalce, ki prodajajo tabak v posebnih, od svoje prodajalnice ločenih lokalih, niti za samostojne trafike in kolekture, kakor tudi ne za krčmarje in kavarnarje, ki tabak prodajajo.

(Na strokovni šoli za lesno obrt v Ljubljani) se bode ustanovil oddelek za pletenje košaric.

(Nova ljudska šola) odprla se je na primerno slovesen način na Vrhu nad Idrijo.

Razne vesti.

(Za štajerske vinogradnike,) ki hote nasaditi ameriške vinograde je, kakor znano, dovolila štaj. hranilnica 100.000 gld. Iz te vsote se je dozdej dalo 550 vinogradnikom posojila 47.900 gld. Polovica posojila se izplača, ko je vinogradnik dovršil rigolovanje in se izkazal z občinskim potrdilom. Druga polovica pa se izplača

rešiti, podala je pristojnemu oblastvu novo vlogo, naznani, da otvori 15. septembra l. l. otroški vrtec. Vrtec se je odprl, oglasilo se je mnogo slovenskih otrok, a krajni šolski svet Mariborski ga je dal zapreti in dež. šolski svet štajerski je ta ukaz odobril. Družba se je zoper to pritožila in naučno ministerstvo je tej prošnji ugodilo in dovolilo otvoritev otroškega vrtca v Mariboru.

(Okrajno živinsko razstavo) nameravajo osnovati rodoljubi v Šmariji pri Jelšah. Ako bi se ne osnovala v Šmariji, bode pa jednaka razstava v Marenbergu. Štajerske kmetijske družbe odbor je sklenil, podpirati to razstavo.

(Stavbo „Narodnega doma“ v Celji) je odbil mestni urad. Proti odločbi je gosp. dr. J. Srnc takoj vložil ugovor na občinski svet. To bode pa težko kaj pomagalo, kajti le preveč je znano, kaki nazori vladajo o tej stvari mej sedanjimi Celjskimi občinskimi zastopniki. Zavira se vsa stavba, pri kateri bi imeli lep zaslužek Celjski obrtniki, le iz tega razloga, ker hoté postaviti Slovenci palačo, ki bi bila na kras mestu.

(Nemška šola v Ljutomeru) obstoji že mesec dni, pa se nikdo dosti zanjo ne briga. Nemci so sicer res nalovili vanjo 75 otrok, izmed teh jih prebiva pa samo 33 v Ljutomeru, drugi so iz okolice. Nemška otroka sta samo dva, polovičarjev, ki nekaj nemški razumejo je 12, vsi drugi pa ne razumejo skoro nič nemščine. In vendar te uboge otroke mučijo z izključno nemškim poukom. Slovenska četirirazredna šola je tako dobro urejena, da celo nekateri Nemci pošiljajo vanjo svoje otroke raje nego v nepotrebno nemško šolo. Dva Nemca pa, ki sta se najbolj potezala za nemško šolo, zdaj dajeta svoje otroke doma poučevati. Nemška šola je torej le nepotrebna ponemčevalnica slovenskih otrok.

(Nova posojilnica) se je ustanovila pri Mariji Snežni na Spodnjem Štajerskem ter je pristopilo že mnogo članov. Načelnikom je bil izvoljen gospod župnik Fr. Pignar.

(Novo železnico na Koroškem) bodo merili inženjerji v kratkem iz Sinčevesi do Železne Kaple. Se li bode gradila kmalu, to je odvisno od tega, še se bodo dobili potrebni novci.

(Nova gasilna društva) so se ustanovila v Škocijanu v krškem okraju, v Sežani na Krasu in v raznih krajih na murskem polju. Vsa ta društva imajo slovensko velevanje.

takoj, ko je dovršil nasajevanje ameriških trt. Pogoji za obrestovanje in vračilo posojila so jako ugodni.

(Velike cerkvene slavnosti na Sveti gori pri Gorici) se je udeležilo okolo 50.000 romarjev. Procesijo na Goro je vodilo kakih 120 slovenskih in 20 italijanskih duhovnikov v 95 oddelkih. Od 9, do 10, ure je

Solkanski župnik gosp. Kolavčič slovenski propovedoval. Maševal je nadškof Goriški. Mejaš je bila kratka italijanska propoved. Vsa slavnost se je vršila v najlepšem redu.

(Porotne obravnave v Ljubljani.) V ponedeljek dne 28. maja se je pri Ljubljanskem deželnem kot porotnem sodišči pričelo drugo letošnje porotno zasedanje, obsegajoče deset obravnav, ki bodo trajale deset dni. Toženi so: Janez Cotman, zločinstvo tatvine; Peter Dacar, zločinstvo uboja, in Angelo della Flora tudi zločinstvo uboja; Jože Vrtačnik zločinstvo goljufije, in Janez Papler, zločinstvo posilstva; Anton Prelovšek, Janez Abe, Anton Jenko in Fran Aleš, zločinstva zavratnega umora, tatvine, težke telesne poškodbe in javnega nasilstva; Fran Kocjan, Jakob Janc, Janez Galle in Fran Šinkovec, zločinstvo uboja in Jožef Bizjak zločinstvo tatvine; Fran Štefe, zločinstvo ponarejanja kovanega denarja, in Ant. Kerne, zločinstvo ropa. — Zanimiva bode obravnava proti Antonu Prelovšku in njegovim sodrugom, katere obtožnica dolži, da so v noči od 2. na 3. julija 1879 l. zavratno umorili Škofjeloškega okrajnega sodnika dr. Krausa, odnosno, da so sodelovali pri omenjenem zločinstvu. Vsi obtoženci so iz Trzina in okolice ter se nahajajo kot kaznjenci na Ljubljanskem Gradu, le Anton Prelovšek nahaja se že nekoliko mesecev v Mariborski kaznilnici, ker ni hotel zajedno s svojim sinom več biti v jedni in isti kaznilnici. O izidu teh obravnav poročali bomo v prihodnji številki.

(Savski most pri Radečah.) Piše se nam iz Radeč dne 21. t. m.: Grajenje Savskega mostu v kljub slabemu vremenu vrlo dobro napreduje in upati je, da bomo v dveh mesecih brezskrbno korakali čez Savo, tam kjer nas je do sedaj počasni brod prevažal. Na štajerski strani je mostna glava dodelana, pa tudi na kranjski strani se pridno zida, ker mora biti gotova do 10. junija. Pretekli teden pričel je tuj podjetnik graditi lesen most za silo, ki mora biti tudi v jednom meseci gotov. Zanimivo grajenje privabi vsak dan mnogo gledalcev iz Radeč in Zidanega mostu.

(Grozna nesreča) se je pripetila na postaji Sesvete blizu Zagreba. Pri tovornem vlaku, ki se je komaj dobro ustavil, je hotel strojevodja Lukšić pritrditi neki vijak pri stroju. Skočil je torej s stroja in zlezel mej kolesa. V tem hipu zadel je zadnji voz tako silno ob sprednje vozove, da se je premaknila tudi lokomotiva in je kolo pretrgalo Lukšića upravo na dvoje.

(Letina.) Kakor se nam poroča iz raznih krajev naše domovine, nadejati se je letos dobre letine, ako toča ki se je že žal prikazala, in drugo nime ne uničijo poljskih pridelkov. Vsled blagodejnega spomladanskega dežja se je vegetacija sploh bujno razvila, ter je vsaj za 14 dni prehitela istodobni lanski razvoj. Travniki in deteljišča obetajo obilno košnjo; rž, ki je vsled spomladanske suše nekoliko trpela, gre že v klasje ter v ugodnih legah tudi že cvete. Še lepše stoji pšenica ter je upati obilne žetve ne le na Kranjskem, nego v Avstriji sploh, izvzemši Galicijo in Bukovino, odkoder še vedno prihajajo tožbe o veliki suši. Jarina in sicer ječmen in oves dobro uspeva; pri Krškem je ječmen celo večjim delom že v klasji. Setev koruze in sočivja se je letos sicer nekoliko zakasnila, vendar pa sedaj prav lepo kaže. Prav lepo se razvija vinska trta; na Kranjskem so mladike že do 80 cm. dolge, ameriške trte razcvetele so se v Ptujem okraji že početkom maja, v Dalmaciji pa so bile v istem času že domače trte v cvetji, dočim se nahajajo v južni Dalmaciji že po 10 cm. dolgi grozdovi. Vinska letina utegne biti letos sploh ugodna v Dalmaciji celo izredno dobra, nekoliko slabija pa na Štajerskem, kjer se grozdje le bolj redko pojavlja. Vender pa se peronospora v

mnogih krajih že sedaj pokazuje in treba bode torej marljivega in vztrajnega škropljenja z modro galico. Sadnemu drevju, ki je večjim delom že ocvetelo, je dež za časa cvetu nekoliko škodoval, večjo škodo pa prizadevajo hrošči, katerih se povsod nahaja silna množina. Splošno se smemo toraj letos nadejati izredno dobre letine.

(Nova deželna blaznica) se bode gradila na Goriškem. Deželni odbor je razpisal natečaj za prodajo primerne zemljišča na goriški ravni mej izlivom Vipave v Sočo do gorá. Ponudbe je poslati do konca meseca junija t. l. deželnemu odboru v Gorici.

(Tovarnar — požigalec.) Te dni obsodili so v Brnu v desetletno tožko ječo nekega tovarnarja, ker je zažgal v decembru svojo tovarno v Kninici.

(Svojo ljubico umoril) je te dni na Dunaji delavec Ludovik Stadler, ker ga je hotela zapustiti. 26letna Marija Lipold je imela z njim že precej dolgo znanje. On je pa z njo grdo ravnal. Dvakrat je bil že zaprt, ker jo je pretepaval. Bil je hud pijanec. Večkrat je bil brez dela in ga je ona podpirala. Ko je naposled dekle sklenilo, ga za zmiraj pustiti, jo je prišel še jedenkrat v stanovanje prosit, da naj se še sprijazni z njim. Ko je pa videl, da nič ne opravi, jo je čez malo časa potem počakal s čevlarskim nožem na ulici in jo zaklal.

(Velik požar) bil je dne 15. m. m. v Novem Yorku. V dveh ulicah je pogorelo 137 hiš popolnoma, 22 pa deloma. Zgorelo je tudi 150 železniških vagonov, poškodovala jedna lokomotiva. Zgorelo je tudi več konj.

(Štrajk fjakarjev) V Londonu je osem tisoč fjakarjev začelo štrajk, ker jim lastniki kočij nečejo znižati najemnine od kočij. Štrajkovci ne puste voziti drugim fjakarjem in so že preobrili jim več voz 1210 posestnikov kočij se je že udalo. Policija je v velicah zadregah, ker ni kos štrajkovcem.

(Novi kardinali.) Te dni je papež imenoval 6 novih kardinalov. Imenovani so: 56letni Sancha, nadškof v Valencii, 44letni Ferrari, nadškof v Milani, 66letni Mauri, nadškof v Ferrari, 43letni Svampa, nadškof v Bologni, 56letni Segna, prisednik sv. Stolici in 69letni jezuit dr. Steinhuber.

(Za Košutov spomenik.) K znanemu Budimpeštanskemu bankirju prišli so odborniki, ki nabirajo doneske za Košutov spomenik. Mož se res zapiše na polo in dostavi svoto 500 gl. Navdušenost odbornikov nad toliko radodarnostjo pa se je jako ohladila, ko je bankir vzel iz svoje blagajne pet Košutovih stotakov iz l. 1848, ki so prišli ob vso veljavo in provzročili toliko bede po Ogerskem. Takih bankovcev imam še več na razpolaganje, je rekel bankir presenečenim odbornikom, kraljevih bankovcev pa niti jednega za Košutov spomenik.

(Čez petnajst let zopet spregovoril.) Neki uradnik v Pešti je pred 15 leti onemil vsled mrtvouda. O binokostnih praznikih se je odpeljal z nekaterimi prijatelji v Udvardi. Ko se je družba vračala, spodrsnilo se je nememu uradniku pred vagonom padel je na železniški tir, ne da bi se posebno poškodoval. Ko je bil v vozu, začel je govoriti, da so kar vsi strmeli. Jeli bil strah, ki mu je zopet odvezal jezik, ali se je tako pretresel, s kratka, vsled te male nezgode je čez 15 let zopet spregovoril.

(Mlada morilca.) Prava uganjka je sedanja mladina. Dogajajo se dejanja, o katerih nekdaj ni bilo slišati. Tak grozen dogodek se je zopet pripetil v selu Borkutu na Ogerskem. Dva otroka, 13leten deček in 11letna deklica umorila sta lastnega očeta, gozdnega čuvaja Andreja Csiho, ker ju je kaznoval zaradi nepokorščine. Deček je spečemu očetu s sekiro razklal glavo in

potem sta oba otroka vlekla truplo v bližnji gozd ter je skrila pod grmovjem. Mlada morilca sta sedaj v zaporu.

(Mnogobrojna rodbina.) Blizu Marshalla v Severni Ameriki živi posestnik, ki ima 21 živih otrok, mej njimi 17 dečakov. Vsi sede pri obedu pri jedni navlašč za njih narejeni mizi in jim gre jed izredno v slast.

Poučne stvari.

Kaj početi, če sadno drevo postaja nerodovitno?

Pogostoma si gospodarji belijo glavo s tem, kako bi drevo, katero več ali manj hira, naredili rodovitno.

Nerodovitnost sadnih dreves izvira iz raznovrstnih vzrokov, in kdor jej hoče priti v okom, poznati mora najprej te vzroke. Ti vzroki so pa dvojni, unanji in notranji. Unanji vzroki so: neprimerno podnebje, lega, neprimerna zemlja za dotično vrsto; notranji vzroki pa so: premočna in presilna ali pa oslajljena životna delavnost.

Če sta podnebje in lega za kakšno vrsto neugodna, če les te vrste ne dozori popolnoma, če pogosto pomrznejo cvetni popki, takrat je treba, da se izmeni vsajeno drevo z drevesom druge vrste, katera po skušnjah v tem kraju in v teh razmerah dobro vspeva.

Če je vzrok drevesni nerodovitnosti nerodovitna zemlja, treba je to napako kolikor mogoče odstraniti.

Če je zemlja premokra, treba jo je osušiti, preslabo zemljo z boljšo zemljo zboljšati in ji primesati gnojna mešanca.

Če drevo zato ni rodovitno, ker je pregloboko vsajeno, kar se le prepogosto in prerado zgodi, da se le redkokedaj pomagati, vsaj popolno ne, če prav se okoli drevesa nekoliko odkoplje površna prst. Če tako drevo še ne stoji čez 10 let, odkopati se mora kolikor mogoče okoli in okoli s celo grudo toliko vzdigniti, da pride v pravo višino.

Ako pa leži vzrok nerodovitnosti v drevesu samem, in sicer v tem, da drevo premočno žene, tedaj globoča zarez v drevesni lub („puščanje“) na deblu in po debelejših vejah malo pomaga. Časih pomaga, če se drevesu poleti odčesnejo nekatere korenine.

Če bi zemlja, v kateri stoji drevo, bila predobra, premastna, morajo se okoli drevesa posaditi sadeži, ki zemljo močno izvlečejo, kakor pesa, selar itd. Če je pa drevo samo na sebi že slabo in preslabo raste, mora se drevesu gnojiti in sploh zemlja okoli drevesa izboljšati.

Neredek vzrok nerodovitnosti sadnih dreves je tako imenovano pometavanje cvetja pri peškatem drevju. Ako blizu cvetja naglo poženo mladike, drevo rado pomeče cvetje, ker mladike porabijo sok, cvetje pa oslabi. Najboljše sredstvo proti temu je puščanje na vejah. S tem se zadržuje del redilnih sokov v spodnjih delih vej, da mladike ne morejo več prebohotno preraščati cvetja.

V prihišnih vrtih se prav rado zgodi, da drevesca prebujno rastejo in ne rodijo, ker jim korenine segajo v premočno gnojene grede, kar se posebno v špargljevih gredah rado primeri. Tu je mnogokrat težko pomagati. Sočivne grede morajo dati dobrih pridelkov in se morajo ravno zaradi tega krepko gnojiti, to pa ravno pospešuje močno rast sadnih dreves. Pridružijo se še hude bolezni, kakor ožig, rak, ozeblina, in tako se zgodi, da posebno jablane in češnje, ki stoje v sočivnih vrtih, prav revno uspevajo. Nekaj se pomaga, če se okoli korenin in mej

(Poplavljenje v Ameriki.) Mesti Tyrone in Holidaysburgh v Pennsylvaiji je voda poplavela in napravila mnogo škode. Nekatere hiše so do drugega poslopja v voda. Reka Junota je izstopila, podrla več mostov in polja popustošila. Tudi v zapadnem Wisconsinu so bile velike povodnji. Samo v Chippewski dolini je voda napravila nad 2 milijona škode.

nje nasuje zidna sipa, še bolje pa kaže v takih vrtih saditi le hruške, češnje in slive, ne pa jablan in češenj.

Primeri se pa tudi večkrat, da je spodnja zemlja, v kateri stoje drevesa, že popolnoma izsesana in da drevju primanjkuje hrane in zemeljske moči. Tu pomaga razen močnega obrezanja in trebljenja dreves gnojitev spodnje zemlje. Za to pa je najboljši gnoj iz greznic in smradotokov, kateremu se še primeša lesni pepel. Gnoj se mora stanjšati z vodo, na kar se ta zmes poleti vlija v luknje blizu drevesa najboljše meseca julija ali avgusta. Luknje se napravijo $\frac{1}{2}$ metra globoke, v katere se potem vlije $\frac{1}{2}$ škropilnice takega gnoja in se dopolni z vodo. Tri luknje zadostujejo za jedno drevo.

Ledena salata.

Največjega pomena v zelenjadoreji je za poletni čas salata. Ker pa je razširjene mnogo slabe salate, skrb bode vsakemu zelenjadarju, da si priskrbi dobrih vrst salatnih. Najboljšim vrstam salate pa gotovo smemo prištevati novo ledeno salato. Ta se razlikuje od Ljubljanske ledene salate v marsičem. Ako si ogledaš še male rastlinice te salate, takoj jo lahko ločiš od drugih vrst. Mali njeni lističi rastejo bolj na široko, po tleh. Zaradi tega jo moramo tudi za presajanje sejati bolj redko, ker le tako dobimo krepkih sadik.

Barve je ta salata svetlorumenkaste, ima pa tudi rdečkastorjave pikice in semtertja majhne lise po sebi.

Ko rastlina nekoliko odraste, zdebele ji lističi in postanejo grbančasti, podobni listom vinske trte; toda glavna žila ostane vedno tanka, nežna in kaže v tem času rastline slabo podobo, katera bi utegnila pridelovalca motiti, da bi jo uničil, predno doraste. V svojem času se začne čvrstiti; listi vstanejo deloma pokonci in naredo koničasto glavico, katera postane jako nežna in krhka. Toda sedaj ni še čas, da se porabi, temveč potrpi še toliko, da postane glavica okrogla ali celo plosčnata.

Glavični listi so nežno beli in skoraj prozorni. Glavica je pa tako krhka, da se prav rada razdrobi, če ti pade na tla. Omeniti je tudi treba, da postanejo glavice precej velike in toliko trpežnejše, kolikor dalj časa ni malega dežja med hudo vročino. Tega svojstva nima nobena druga salata. Zato moramo tudi za seme odločene trde glavice prerezati do semenskega poganjka v podobi križa. Če tega ne storimo, utegnejo segniti ali pa prav težko prerije semenski poganjek trdo glavico in sicer kjer koli more prodrati, ter raste krivo. To pa ni dobro za semensko rastlino.

Ledeno salato je najbolje saditi samo ali pa med pozno zelje ali kumare, kjer ima dosti prostora.

Ukusa je ta salata najboljšega. Ni cunjasta, kakor so nekatere druge salate, in tudi nima tistega neprijetnega ukusa in duha po mlečnem soku, ker ga nima ali vsaj ne toliko, kolikor druge sicer dobre salate.

Kar jo posebno priporoča, je pa to, da prav lahko prenaša najhujšo vročino. Potemtakem jo lahko pridelujemo celo poletje, notri do pozne jeseni, in to je gotovo velikega pomena za zelenjadarja, zlasti pa za gospodinje in kuharice.

Seje se lahko vsakih štirinajst dni in lahko nado-mešča vse poletne salate, kakor avguštano, albanovko, genovko in dr., ki so vse mnogo slabejše mimo zgoraj omenjene.

Te vrste salate so na Grmu uže lansko leto pridelali nekoliko, letos pa že precej več in bodo pridelali tudi nekaj njenega semena. Ljudje jo prav radi kupujejo in občudujejo njeno lepoto in njen ukus.

Da karfijola ne gre v seme,

zabrani se kaj lahko, če se listi čez cvetno gručo tako nalomijo, da jo pokrivajo in senčijo. Taka proti zraku in solncu zavarovana gruča se ne drži samo dlje, ampak je tudi nežnejša in dobo lepšo belo barvo.

Brinjeve jagode,

stolčene in pomešane v svinjsko mast, se tudi jako priporočajo za govejo živino, posebno za pitance. Ob vznožji Pohorja, na južni strani, kjer imajo prav lepo govejo živino, je to zdravilo jako v čisljih.

Kje in kako hraniti cepiče.

Najbolje se hranijo cepiči v hladni kleti. Najvažnejše je da se cepiči ne posušé, zaradi česar naj se kakih 20 centim. globoko zakopljejo v vlažen pesek in postavijo po konci. Tudi na prostem se dajo cepiči na kakem senčnem kraju dobro hraniti, če jim sprednji konci zakopljejo v zemljo ter pokrijo s slamo, katera brani, da se prehitro ne menja toplota. Prerazrušene cepiče zakoplji za nekaj dni v vlažen pesek, ali pa jih spodaj poreži ter postavi v vodo.

Hranitev krompirja v kletih.

Krompir se spomladi navadno zelo podraži, posebno v slabih letinah. Gledati je torej, da se krompir, kar se ga pridela, tudi kar se da dobro shrani. V ta namen se mora izkopani krompir dobro osušiti. Prav storimo, če pustimo krompir nekaj časa ležati na kakem zračnem in suhem prostoru, da ovane, če ga razgrnemo na podu ali kje pod streho. Če je dobro ovel, shrani se v kupih v kleti, ki mora biti suha in ne pregorka, kajti v gorkih in vlažnih kletih krompir hitro gnije.

Surov les ni za kurjavo.

Zelo čudno navado imajo po nekaterih krajih, da žgo po zimi sveža drva namesto suhih. To nikakor ni prav! Surov les malo zaleže, skoraj še jedenkrat manj, kakor suh. Za kurjavo se ga torej dosti več porabi, ne glede na to, da je kurjava s surovim lesom zamudna in nadležna. Opustimo torej tako potratno kurjavo in bo-

dimo varčni tudi pri drvih. Nasekajmo si potrebnega lesa za drva že prejšno zimo, da se čez leto in dan do dobrega osuši. Tako gorivo bode veliko boljše in cenejše.

Vijoličin kis (jesih).

Napolni pol steklenice z dišečimi vijolicami ter nalij potem dobrega, čistega vinskega okisa. Okis dobi višnjevo barvo in duh od vijolic. Tak vijoličin kis je kaj prijetno dišeče svežilo, če se razprši po sobah ali dodane umivalni vodi.

Loterijske srečke.

Linc, dné 26. maja: 66, 63, 68, 62, 56.

Praga, dné 30. maja: 32, 68, 48, 27, 80.

Tržne cene v Ljubljani

dne 2. junija t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	50	Špeh povojen, kgr.	—	66
Rež,	5	50	Surovo maslo,	—	78
Ječmen,	6	—	Jajce, jedno	—	02
Oves,	6	65	Mleko, liter	—	10
Ajda,	7	—	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso,	5	—	Telečje	—	60
Koruza,	5	65	Svinjsko	—	66
Krompir,	1	60	Koštrunovo	—	40
Leča,	12	—	Pišanec	—	55
Grah,	12	—	Golob	—	20
Fižol,	8	—	Seno, 100 kilo	—	286
Maslo, kgr.	1	—	Slama,	—	234
Mast,	—	68	Drva, trda, 4 metr.	—	6
Špeh frišen	—	56	Drva, mehka, 4	—	460

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy
lekar zraven rotovža
v Ljubljani

priporoča:

Za želodec:
Marijnceljske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanji, skaženem želodci. — Škatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvarja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 g'd. 50 kr.

Za trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.

(14—2)

V vsakej fari in krajni občini postavlja se razumna spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot

zaupni mož

z dobrim postranskim zaslužkom. — Pismo naj se pozveduje pod „201.191“, Gradec, poste restante. (5—8)

DR. Ivan Šušteršič

otvoril je svojo

odvetniško pisarno
v Ljubljani

na Kongresnem trgu št. 2 I. nadstr.
(v hiši kjer je Kleinmayr & Bambergova bukvarna).

Uradne ure od 8. do 12. dopoldne
(12—2) in od 2. do 6. popoldne.

Peregrin Kajzelj

Stari trg št. 13 (3—9)

priporočam slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini svojo bogato zalogo

lestencev, oljnatih podob, zrcal,

kakor tudi vse v njegovo stroko spadajoče predmete na pr. stekleno, porcelanasto belo in rujavoprsteno blago, raznovrstne svetilnice viseče in stoječe,

Hermanove bliskovne svetilnice in prave kroglaste cilindre „Patent Marian“, katere imam samo jaz v zalogi za Kranjsko.

Prevezemam tudi vsa steklarska dela pri stavbah ter jamčim za solidno in točno postržbo.

Neobhodno potrebna za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava

z ukusom bobove kave.

Ta kava ima zase nedoseženo prednost, da se zamore odreči kvarnemu uživanju nemešane ali z surogati mešane bobove kave in da je moč prirediti mnogo **sladnejšo**, poleg tega **zdravejšo** in **tečnejšo** kavo. — **Neprekošana kot primesek k navadni bobovi kavi.** (38—14)

Priporoča se zlasti za gospé otroke in bolnike.

Osobito se je čuvati slabih posnemovanj.

Dobiva se povsod

1/2 kile po 25 kr.

Seb. Kneipp

Jurčiča zbrani spisi

XI. zvezek

dobiva se pri gosp. Antonu Zagorjani in v vseh knjigarnah.

Cena nevezanemu 60 kr., — vezanemu 1 gld.

Vizitnice

in

kuverte s firmo

priporoča

Narodna Tiskarna v Ljubljani.

Odlikovan v Trstu 1882. Srebrna svetinja.

Tovarna peči in glinastih izdelkov

August Drelse

Ljubljana (Kranjsko).

Vsakovrstne peči po najnovejši konstrukciji, bele in barvane od najboljšega blaga, elegantne in cene.

Cevi za dimnike natik z vetrovim ravnalcem. (2—10)

Okraski pri stavbah, nakit pri cerkvenih stropih in okrajkih, neprežigliva opeka in vse v glinarsko obrt spadajoče stvari.